

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErger 4-0897 — 4-0837 Тел. У. Н. Союзу: BErger 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ОКРЕМА РАДА ДЛЯ ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЇ ЄВРОПІ

Вашингтон, 27 листопада. — Департамент оборони оприлюднив існування організації з 15,000 осіб для постачання зброї європейським державам. Вартість зброї подають на біллон доларів. Головою організації є генерал-майор Л. Л. Лемнішер, головний радник в справі зброї секретаря оборони Луїса Джансона. Розподілом зброї між європейськими державами буде займатися ген. Тамес П. Генді, командант американських сил в Європі.

Оповідку оприлюднено саме в часі, коли в Парижі зібралася комісія оборони держав приналежних до Атлантичного Пакту, щоб передискутувати вашингтонський план оборони цілого світу. Секретар оборони Джансон і начальник головних генеральних штабів американських збройних сил ген. Бредлі виїхали в суботу до Парижа. Зброї не будуть роздавати доти, доки комісія Пакту не доборить стратегію пляни оборони, однак Джансон заявив, що він надіється негайно їх додобрити. Наділі надіються висилки зброї вартості понад біллон доларів, бо Америка має готову надлишку припасів зброї і тільки треба буде заплатити за перевірку і перевіз виважу. Технічні сили вже давніше виїхали в Європу для точного обрахунку запотреба зброї і матеріалів для кожної країни зокрема. Головні вагу кладуть на приземний виваж, однак Англія має дістати ще 70 бомбардувальників марки ВІ-29. Військові провідники твердять, що атомових бомб не будуть постачати нікому, та це не значить, щоб Америка не примістила деяких складових частин атомової бомби в Європі.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ НАЗНАЧИВ НАСЛІДНИКА ЛІЛІЕНТАЛА; ПОКАВ ДО ФЛОРИДИ.

Вашингтон. — Після нецідійної резигнації Дейвіда Лілієнтала зі становища голови федеральної Комісії Атомової Енергії, президент остеріг конгресменів, щоб вони точно придержувалися законів про береження атомової тайни, як зрештою це обов'язок всіх громадян. Остерогу пояснюють так, що вона звернена проти оприлюднювання деяких інформацій конгресменами при різних нагодах. У повелік президент виїхав на вакації до Флориди, не назначивши вперед наступника Лілієнтала. Тому, що це важливе становище, президент хоче мати час розглянути характер кандидатів.

НОВА ЕЛЕКТРИЧНА ЮНІЯ ЗА ПІДВИШКУ І ПЕНСІЇ.

Філадельфія. — Нова комуністична юнія електричних робітників, яку покликав до життя Конгрес Індустріальних Організацій на місце усуненої прокомуністичної юнії, змістив виявила свою ідеологію, що зажадала підвищення платні і старечої пенсії від підпримців. Заки ще почалася конференція нової юнії оприлюднено економічний звіт першої юнії, а з ним і критику поведінки її провідників. Нова юнія має таку саму назву, як попередня. Вона зорганізувала вже 133 місцевих відділів з 221,325 членами. Це є 60 відсотків колишнього загального членства електричної юнії.

ЗАХІДНИЙ СВІТ ПОДИВЛЯЄ ГЕРОІЗМ УКРАЇНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

РОЗПОВІДЬ УКРАЇНКИ-ПОВСТАНКИ В ЗАХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРЕСІ.

Контрольована американцями німецька газета „Ді Нос Цайтунг“ надрукувала в числі за 28-го жовтня передану Леопольдом Вільгельмом інтерв'ю з одною українкою, яка зі зброєю в руках перейшла чесько-баварський кордон та з гордою заявою: „Я партизан“ — поставилася до розпорядження американських констабулярних властей. В згаданій кореспонденції пишеться:

Стиковому американським констабулярів на баварсько-чехословацькому кордоні ця справа здавалася не звичайною. Дівчина, яка впевняла, що приходить з України? Як з'явилася несподівано, як кітка, не хотіла показати жадних паперів і дуже вперто допитувала за одною адресою в Пассау? Тут щось було не в порядку. Стиковий забрав дівчину зі собою і казав поспішити її за грати. На диво, дівчина на це погодилася. Вона нічого більше не бажала. Бо тепер її переслідують, і при допиті виявилось, що на правду все згоджувалося.

Старшина, який допитував, і його протоколяр вирішили, коли дівчина поклала на стіл докази: речі, зарплатну ністоло, пошівшу за звичаєм кримінального урядовця через плече, ампулку з отруєю, забруднену і п'яміть посвідку від Командування УПА (Української Визвольної Армії) і коперту з багатьма документами, доручення яких було цілком незвичайної подорожі.

— Я партизан, — сказала дівчина, і крім цього, лише найконецніше. Правдоподібно, мала вона суворі інструкції, що їх совісно дотримувалася.

„Жінки можуть зробити дещо легше“...

Тепер сиджу я напроти цієї дівчини в регенсбурзькій Гангофер оселі. Це великий ре-

(Докінчення на стор. 4-тій).

УСПІШНЕ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В НЬО ЙОРКУ.

Нью Йорк, 28 листопада. — Вгорашньої неділі тут з великим успіхом відбулося традиційне Листопадове Св'ято, влаштоване Об'єднаним Комітетом Українських Націй на лані Організації міста Нью Йорку. Св'ято, започатковане американським національним глумом, відкрив голова Об'єднаного Комітету, адв. М. Гаврилко, а глибоку своїм змістом св'ятотворому вилососив д-р М. Шлемкевич. На програму св'ята склалися: інсценізація С. Гордіньського у виконанні артистів Театру-Студії І. Гірян'я, виступи хорів „Боян“ під управою проф. І. Недільсько-го та хору Української Автокефальної Православної Церкви св. Володимира під проводом проф. В. Завітневича і виступи солістів, оперових співаків — баритона Льва Рейнарівича і сопрана п-ні Мозгової. Артистка Театру-Студії І. Гірян'я, О. Добровольська, віддеклямувала дві поезії Ю. Клена. Солістан аккомпаніювала на фортепіані Леся Вахнянина. Велика аудиторія Вашингтон Ірвінг Гай Скул була майже виповнена публікою.

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД О.О.Ч.С.У.

Нью Йорк, 28 листопада. — Минулої суботи і неділі, в днях 26. і 27. листопада, відбувся тут в готелю Бревурт третій з черги річний з'їзд Організації Оборони Чотирьох Свобід України. На з'їзді, крім місцевих бесідників, виступили прибулі нещодавно з Європи: закордонний секретар Української Головної Визвольної Ради, Микола Лебедь, член УГВР д-р Мирослав Прокоп та командир рейдуючих відділів УПА, сотник Лев Лагідний. В з'їзді взяло участь около 300 делегатів і гостей. „Нью Йорк Таймс“ надрукував два короткі повідомлення про з'їзд, підкреслюючи головну визвольну боротьбу українського народу проти більшовизму та домагання західної допомоги в цій боротьбі. Н. Й. Таймс цитує слова д-ра М. Прокопа: „Від західної Європи ми прохаємо моральної і матеріальної допомоги, бо наша боротьба є в інтересі цілого цивілізованого світу“.

РОЗЛАМ ТІТА НАЙПОВАЖНІШИЙ УДАР ДЛЯ МОСКВИ

Нью Йорк, 27 листопада. — Кавендіш В. Кенон, уступаючий американський амбасадор до Югославії, сказав при вступі на рідну землю, що розлам Тіта в Комінформом „це найважчий удар, якого зазнала Москва від встановлення комунізму в Росії“.

Кавендіш покінчив півторарічну службу амбасадора і приїхав до Нью Йорку кораблем Вулканія з Генуї. На його місце приходить Джордж В. Аллен, давніший асистент секретаря стейту для прилюдних відносин. Кавендіш каже, що завзята боротьба між Тітом і Сталіном принесла такі зміни, що Америка може вже втримувати нормальні дипломатичні зв'язки з Югославією. Непримиреність Тіта до Москви приневолює його звертатися за допомогою до Заходу. Він потребує приятелів тільки на Заході може їх дістати. Однак його зворот до Заходу не значить, що він хоче примиритися з Західними поглядами. Він далі є комуністом і тепер в Югославії нема іншої сили ані світогляд, пригадавав амбасадор.

КЕРЕНСЬКИЙ ЧЕРЕЗ БРИТАНСЬКЕ РАДІО ОСТЕРІГАЄ РОСІЯНИВ.

Лондон, 28-го листопада. — Вчора в програмі британського радіопередачі для СРСР виступив вперше колишній російський прем'єр Олександр Керенський, остерігаючи СРСР, що вони „грають з вогнем“ та якщо цей вогонь розпалиться, вони насамперед самі на нього попечуться, якщо не згорить в ньому весь цивілізований світ“. Він обвинувачував світовий комунізм у використуванні російських сил та ресурсів для світової агресії.

ВЕЛИЧАВИЙ ЮВІЛЕЙ У. Н. СОЮЗУ У ФІЛАДЕЛФІЇ

Філадельфія, 28. листопада. — З нагоди 55-річчя існування Українського Народного Союзу, Злучені Відділи цієї організації міста Філадельфії влаштували тут вчора величавий Ювілейне Св'ято, що пройшло з небуденним успіхом в заповненій залі Українського Дому. Св'ято відкрив секретар Злучених Відділів, Микола Сенік, історію Філадельфійської округи УНСоюзу розповів голова Злучених Відділів, д-р Володимир Галан, а св'ятоточну промову вголосив головний секретар УНСоюзу, Дмитро Галиччя. На артистичну програму Св'ята склалися знаменитий виступ мішаного хору „Боян“ під управою проф. Ярослав Барнича, сольові виступи М. Любанського і п-ні О. Сімович, а на закінчення артисти Українського Театру під мистецьким проводом Володимира Влаздяцького відіграли знамениті оперні картини С. Васильченка: „Перші Гулі“. Св'ято закінчив відповідною промовою голов. радний УНСоюзу, Степан Слободан. На закінчення Св'ята Злучені Відділи передали головному секретареві Д. Галиччю ювілейний подарунок для УНСоюзу у формі афіликатів 61 новачка-члена, яких в місяці листопаді зорганізували відділи: 45 — 20 членів, 105 — 4, 163 — 7, 189 — 18, 325 — 9, 397 — 6, а 430 — 27 нових членів.

ДЖАНСОН ЗАПЕВНЯЄ, ЩО АМЕРИКА НЕ ДУМАЄ ОЗБРОЮВАТИ НІМЕЦЧИНУ

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ І ГЕН. БРЕДЛІ В ОБОРОНИХ СПРАВАХ.

Франкфурт, Німеччина, 28 листопада. — Секретар оборони Луїс Джансон запевнив тут вчора на пресовій конференції, що Злучені Держави „не мають наміру знову озброїти Німеччину“, покликуючись на визначену президентом Труманом офіційну американську політику.

Секретар Джансон прибув до Європи в товаристві представника об'єднаних шефів штабу, ген. Омара Н. Бредлі, щоб взяти участь в конференції міністрів оборони країн Атлантичного Пакту, що має відбутися в цьому тижні в Парижі. Ген. Бредлі вже вчора виїхав до Парижа, а секретар Джансон сьогодні перед полуднем відвідає Берлін та відлетить опісля до Лондону, щоб завтра повернутися до Парижа. На пресовій конференції Джансон заявив, що він не бачить труднощів для встановлення і прийняття спільної оборонної програми на випадок нападу на західну Європу. Він ствердив, що цілком цієї конференції в Парижі буде не тільки апробація оборонної програми для Західної Європи, приготуваної Військовим Комітетом Атлантичного Пакту, але що там виймається до уваги теж „воно ж хтосьбуде має сказати, та що відноситься до оборони Злучених Держав і миру в світі“. У Франкфурті секретар Джансон і ген. Бредлі відбули тамні наради з командантами американських збройних сил в Європі. Опісля Джансон відбув ще конференцію з американським високим комісарем в Німеччині, Джаном Дж. Мек-Клосом.

ГЕНЕРАЛ БРЕДЛІ ВІРІТЬ В УСПІХ ОБОРОННОГО ПЛАНУВАННЯ. Париж, 28 листопада. — Ген. Омар Н. Бредлі, голова злучених шефів штабів американських збройних сил, прибувши до Парижа виявив своє переконання в успішності оборонної програми для країн Атлантичного Пакту. При цій нагоді він і зі свого боку вважав за відповідне заспокоїти французьку публічну опінію, повторюючи твердження секретаря оборони Джансона, що Злучені Держави не мають наміру озброювати Німеччину. Характеризуючи оборонні пляни ген. Бредлі заявив, що вони прецизуватимуть індивідуальну і спільну акцію партнерів Атлантичного пакту на випадок нападу на одного з них.

РОКОСОВСЬКИЙ ПРОТИ „ПІДРИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ“ В ПОЛЬЩІ.

Варшава, 28 листопада. — Навоспечений совєтський міністер оборони Польщі, маршал Рокосовський, виступив вчора з промовою на конгресі двох селянських партій, закликаючи їх до боротьби проти „підривних елементів“. При цій нагоді він пообіцяв полякам, що їх збройні сили „разом з доблесною совєтською армією“ боронитимуть кордонів Польщі.

ПОВІНЬ ПІСЛЯ ПОСУХИ В ІТАЛІЇ.

Рим, 28 листопада. — Майже ціле літо тривала в Італії велика посуха, аж протогом останніх двох тижнів безперервно падав дощ. У висліді, італійські ріки виступили з берегів, заливаючи великі просяри та заподіявши великі шкоди.

АНГЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ПРОТИ ТІТА.

Ліверпуль, 28 листопада. — Тут відбувся річний конгрес британської комуністичної партії, яка нараховує 40,000 членів, що платять членські внески. У висліді конгресу ухвалено цілий ряд резолюцій по визначенні в Москві „лінії“, домагаючись повалення Тіта.

АМЕРИКАНСЬКІ ДИПЛОМАТИ ОБМІРКОВУЮТЬ ДОПОМОГУ ДЛЯ ОРІЕНТУ.

Істамбул, Туреччина, 28 листопада. — Тут відбуваються наради всіх американських дипломатичних представників на Близькому Сході, предметом яких, крім звичайної інформаційної обміну думок, є потреби і можливості допомоги в господарському розвитку орієнтальних країн коштом мінімальних видатків з боку Злучених Держав. Ці проблеми розглядаються в рамках Доктрини Трумана щодо припинення експансії більшовизму, як теж в цілій системі американського оборонного планування на випадок війни зі Совєтським Союзом.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВУ ЧИСТКУ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ.

Прага, 28 листопада. — Комуністична партія Чехословаччини заповіла, що протягом грудня вона переведе основну „чистку“ свого членства від „ворожих елементів“. Під час подібної чистки минулого року з партії викиненого поверну 100,000 таких ворогів комунізму між самими комуністами.

ДВА МІЛЬЙОНИ ВОЄННИХ КАЛІК В НІМЕЦЧИНІ.

Берлін, 28 листопада. — Велику проблему для німецького господарства та для окупаційних властей становить поверх два мільйони німецьких інвалідів з другої світової війни. Більшість з цих калік втратили у війні руки або ноги, втрачаючи тим самим попередню спосібність до праці.

UKRAINIAN DAILY

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Адреса: "СВОБОДА" Р. О. Вок 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Якщо християнські заповіді визнавались принаймні теоретично у взаєминах окремих людей, то у взаєминах народів їхне не то застосування, а навіть теоретичне визнання вважалося за безглуздя й романтичну мрію недолюблених пацифістів. Думалося: „Чим гірше житиметься сусідові, тим краще мені“. Мораль гітлерівців була: чим більше знищимо чужого люду, тим більше простору лишиться нам. Застосування будьякого морального принципу вважалося за кволість і зраду. Ця антимораль збанкрутувала на сто відсотків. Виявилось, що скрайній егоїзм був не тільки неморальним, а й безглуздим, а ті, що ним керувалися, самі собі копали яму. Отож людство, що

М. Дурделла.

МАРА КОМУНІЗМУ

ОСНОВНИК І В. РЕДАКТОР КОМУНІСТИЧНИХ
У. Ш. ВІСНИК ПРО КОМУНІЗМ

ЧАСТИНА ДРУГА.

11)

15. Інші болячки.

Належне зрозуміння ситуації та добра воля тій ситуації зарадити, можуть доклати чужі. Як у ділянці політичній минули ті часи, коли один чи мала група рідили, коли всі інші мовчали, та слухали, а замість того прийшло співвідповідальності усіх на засади рівності всіх перед правом, так і в ділянці господарчій до співучасті й співвідповідальності мусять бути притягнені всі, але так, щоб це не паралізувало індивідуальні ініціативи.

Робітники завжди прагнуть до здобуття підвищення платні, скорочення годин праці. Ціком зрозуміле й природне бажання, але задоволення його має свої межі. Найкращий спосіб переконати робітників про ці межі — дати їм вглянути в книжки. Довір'я до здорового розуму робітника, до звільнення в книговодство, вислухання його думок в інших справах (гігієнічні умови, мешкання, харчова проблема, опіка над дітьми й молоддю і т.д.) зближить працевластів (є ним одна особа, група, чи держава) з робітниками, усуне пропасть, що дуже часто поміж ними існує та полегшує комуністичну пропаганду.

Така співпраця поміж працевластивими й працюючими має ще одно надзвичайно важливе значення. Демократія політична (не ця брехлива комуністично-диктаторська, але ця справжня, західно-європейська та американська) має значення не тільки тому, що є виразом рівноправності всіх громадян, забезпечує їхні свободи, хоронить перед насильством зі сторони однієї чи груп, дає можливість вільної гри різних поглядів, зменшує, зусиль, з яких виконується в огні боротьби поміж ними те, що в даний момент більшості здається слушним і корисним; друге значення демократії не менш важливе своїми наслідками: вона дає можливість підйому інтелектуального й морального рівня мас на все вищий щабель. Кожний громадянин мусить намагатись розібратись поміж різними поглядами, програмами, тенденціями, клічками, щоб котресь одне з них вибрати, а це вимагає читання, дискусії, думання. Мозок, що думає багато, енергійно й живо, розвиває рівночасно свої здібності думання й орієнтації. Це не діється з мозком, що тільки приймає сліпо накази й їх виконує. Такий мозок нуді, дегенується.

Як м'язи на руках і ногах розвиваються, і міцніють тільки через їх уживання, так само й м'язи думання розвиваються, міцніють тільки їх уживанням, значить, думанням, важенням всіх „за“ і „проти“, різними аргументами, пропозиціями, шуканням розв'язки проблем.

Цим пояснюється здвиг народу вперед, а не якоюсь „расовою“ містикою.

Розумний учитель, якщо хоче впливати на розвиток бистроті думки своїх учнів, став

саушню „товпу“ цього зроби не може.

Як політичне думання, так і можливо найбільше заінтересовані працюючі маси скоплькованими процесами продукції й розподілу, рахунковостю, адміністрацією, організацією, якістю і кількістю продукту без сумніву причиняться до дальшого загострення бистроті розуму працюючих, а рівночасно усуне щільні, в які вдрається комуністична пропаганда. При заіснуванні взаємного довіря керівники підприємства та робітники, засівши при одному столі, зуміють усунути всякі болячки, всі запальні пункти, догідні для комунізму.

ПРОДУКЦІЙНА СИЛА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

В демократичних умовах життя американці організували міські, стейтові та федеральні уряди для творення законів, охорони миру та для задоволення мільйонів інших потреб населення. Разом американці мають поверх 155,000 різних урядових, адміністративних одиниць, які працюють за згодою населення.

В цілому це є величезне підприємство. Навіть ще до війни в 1939 році, один з кожних 8 службовців в Америці працював для уряду. Вони служили в поліції, в пожежних відділах, в містах, містечках; служили в армії, флоті, були членами Конгресу й стейтових законодавчих органів, вчили в школах, розносили пошту, збирали податки, ухвалювали закони, засідали в судах і виконували безліч інших послуг населенню.

В цім столітті значно поширився обсяг діяльності уряду, а з тим і його видатки. Сума грошей, видана разом місцевими, стейтовими та федеральними урядами за час від 1913 до 1941 року, збільшилася в дев'ять разів, хоч населення зросло тільки трохи більше ніж на одну третину, а цілий народний прибуток тільки в три рази.

Найбільша частина виданих грошей пішла на видатки вищої адміністрації. В 1941 році 48 стейтових урядів разом з федеральним витратили 70 відсотків, значна частина решти пішла на видатки 400 більших міст.

Багато людей думає, що урядові видатки за 1930-ті роки надзвичайно підскочили. Фактично річний рівень зросту був трохи меншим ніж в роках між 1913 та 1932. Пересічна сума грошей, витрачена всіма урядами на кожного американця, зростає з \$50.48 в 1913 році до \$115.50 в 1932 та до \$174.15 в 1941 (вартість долара на 1941 рік).

Збільшення адміністративних видатків за час від 1913 до 1932 було викликано зростом цін, збільшенням числа населення — на 28 відсотків — та ширенням існуючих діянь урядової праці і відкриттям нових діянь, таких, як наукові дослідження, інспекція, соціальна і допоміжна праця, послуги для сільськогосподарства, торгівлі, робітництва.

Урядові видатки за час від 1930 року по 1941 збільшилися головним чином ширшою програмою оборони країни, що почалася в 1940 році; допомоги населенню в роках депресії та внаслідок соціального за-

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Листа: ч. 31.

Відділ:	Жертва:	Відділ:	Жертва:
В. Осадчук, передплат.	\$ 5.00	282 Петро Шеніра	1.00
Nestor Bodnar, передплат.	3.00	295 І. Славич	2.00
Григорій Іван	2.00	295 Д. Міскало	2.00
Ольга Духич	1.00	295 С. Зборський	1.00
5 Лесенко Прокіп	2.00	339 Трофім Треніч	2.00
39 Анна Костянтин	2.00	387 Мартин Бернатецький	2.00
39 Д. Чернишівський	3.00	372 Петро Дибайло	2.00
50 Т. Криворучий	3.00	372 Василь Ярема	2.00
50 М. Гальченко	3.00	372 Стефан Дубей	2.00
50 А. Галич	2.00	372 Андрій Кручак	1.00
50 Д. Пестовський	2.00	425 J. Tremblach	3.00
50 О. Залік	2.00	425 F. Gals	2.00
50 I. Шемберко	2.00	425 K. Barchuk	2.00
50 B. Венгрінович	1.00	432 Мамітлар Петро	5.00
67 Yuzwik Felix	5.00	432 D. Rosteksky	2.00
102 Микола Бобченко	3.00	432 О. Штофінський	2.00
102 Теодор Бобченко	2.00	432 T. Melnyak	2.00
105 Дмитро Слободзін	2.00	441 Д. Стабильський	2.00
105 Онуфрій Волчек	1.00	458 Іванчик Іван	2.00
105 Микола Глазко	1.00	473 О. Чайковський	5.00
106 Гаврило Василь	2.00	473 П. Савітчик	2.00
106 Лавро Іван	2.00	473 Т. Білик	2.00
106 Гітзор Дмитро	1.00	473 П. Гриневич	2.00
178 Стефан Димитрович	2.00	473 I. Лушкін	2.00
178 Василь Качарський	2.00		
234 Василь Кардаш	2.00		
234 М. Тимчинин	2.00		

Козачі Держави чи козакія

(Продовження зі стор. 2-го)

Найбільший формально самостійний Дон, отаман ген. П. М. Краснов, досяг на папері створення „Південно Східного Союзу“, ідею якого йому підсунули росіяни — ген. М. В. Олексієв, проф. П. М. Миліков і інші. Російська за- крапка Союзу зробила його не тільки непопулярним серед кубанців, а й відрадлившим. Вони його саботували і Союз, не давши й брудного, за вер. „Самостійний“ же Краснов на еміграції написав, що то була лише тактична хитрість, а він завжди був найвірнішим син Росії. Можливо, що оту тактику вимагали низові верстви козацтва і на Дон.

13. червня 1919 р. в Ростові н/Доні відкрився конференція Дон, Кубані й Терек, на якій з промовними промовами виступили голова Кубанської делегації й Кубанської Ради, М. С. Рябовол, та голова Донського Круга, В. Я. Харламов. Перший кликав до об'єднання не тільки козаків, а й України, республік Закавказзя тощо. Другий пропонував лише козацьку Федерацію з доданням до них і Добровольчої Армії, як державного організму. Це була лебедина пісня Рябовола. Коло 1-шої години ночі другого ж дня

ційного забезпечення, опікування ветеранами, поліпшення шкільництва і т.д. і т.д. — адміністративні видатки на 1960 рік склали 66 біліонів доларів. Ці гроші мають бути зібрані зі всіх американців і витрачені на поліпшення краю і життя його народу.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР

Під мистецьким проводом В. ГЛАВАЦЬКОГО

В НЕДІЛЮ, 4 ГРУДНЯ 1949
UKRAINIAN HALL, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

„ДВАНАДЦЯТЬ ДОЧОК НА ВІДДАНИ“

народна оперета на 3 дії М. Л. Кропивницького.

Постава: В. Главацький. Диригент: В. Чепіль.
Оформлення прокутував: П. Андрусів.

В ГОЛОВНИХ РОЛЯХ:

Максим Кука, медальон В. Блаватський
Оришка, його донька Л. Шапаровська
Степан Дранько, коваль В. Паздрія
Горпина, його донька Е. Дичківська
Антін, наймит Кука А. Радванський
Василь, наймит Дранька В. Мельник
Скакупец, пісар Я. Пінот-Гудачевський
Нечипір В. Шапаровський

Початок у годині 7. вечір.

Інформація щодо вступу
Ukr. Amer. Citizens' Ass'n, 847 N. Franklin St., Phila., Pa.

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

4 листопада 1909 р.

ЗАРОБІТКИ З БАНКОВОГО БІЗНЕСУ „СВОБОДИ“

У протоколі з річного засідання Головного Уряду У.Н.Союзу, що відбулося в Шікаго 8-10 вересня, помічена між ін. дебата над доходами У.Н.Союзу з бізнесу банкового й шифкартового, який ведеться в бюрі „Свободи“ К. Кирчів заявив, що за останній рік не було з того бізнесу жадного заробітку, бо вийшло право, що кожний, хто веде банківський бізнес, має зложити квачію (бонд) в сумі \$15,000. За премію від такого бонду треба заплатити в Нью Йорку \$200 готівки, а крім цього постаратись найменше \$13,000 поруки в нерухомій маєтк для тої компанії, що складає бонд, а це не виплачується.

ДИСКУСІЯ НАД РЕЛІГІЙНИМИ СТАТТЯМИ В „СВОБОДІ“

У протоколі передана теж дискусія в справі редагування „Свободи“. В часі дискусії о. Балаг заявив, що „Свобода“ замало релігійна та поміщує там статті, як „Про кінець світа“, „Мова малп“ і т.п., котрі ширять згіршення між народом і противляться науці релігії. На це відповів о. П. Понятишин, директор друкарні „Свободи“, що згадані статті були чисто наукові і навіть у найменшій точці не противились догмам святої віри. По довшій дебаті, на внесок п. Ядловського ухвалено, що „Свобода“ має завжди мати на цілі в першу чергу справу народу, а щойно потім помагати такій релігійній газеті як „Душпастир“ в сповнюванні його релігійного завдання. Одне, замість статтей високо наукових, хоч які вони цінні, краще поміщувати більше популярних статей історичного змісту, зв'язаних з боротьбою українського народу за волю.

ПОДІЛ КОЛОНИ РІО КІАРО В БРАЗИЛІ НА УКРАЇНСЬКУ І ПОЛЬСЬКУ

У дописі з Ріо Кіаро в Бразилії згадується про спір в цій колонії між українцями й поляками, який покінчився тим, що влада поділила цю колонію на дві частини, а це на поліційний дистрикт Ріо Азуль (польський) і на дистрикт М. Малет з залізничною станцією Дорісона (український). Тепер цей дистрикт піднесено до дистрикту судейського на велике невдоволення поляків. Українська частина росте як на дріжджах. Є надія, що М. Малет стане повітовим містом.

11 листопада, 1909 р.

ЗА ЯКУ ЦІНУ ПРОДАНО „СВОБОДУ“ У. Н. СОЮЗОВІ?

Цю справу розбирали головні урядники У.Н.Союзу на річному засіданні уряду в Шікаго в дні 8-10 вересня. Після того, як приватні уділці, які відкупили „Свободу“ від її власника, Івана Ардана, перепродали газету У.Н.Союзу за \$16,855, розіслася поголка, що уділці заплатили менше і відпродали за більшу ціну. Щоб не ширялася баламута, д-р Володимир Сіменович ставить внесок, щоб попросити бувшого власника „Свободи“, п. Ардана, щоб він склав записане зізнання („афідейт“), за яку ціну він дійсно газету продав і яку отримав від компаністів. Зібраний Головний Уряд признав цю раду за добру і ухвалив так зробити.

ДОВГІ „СВОБОДИ“

По цім наступила дискусія над довгами, які „Свобода“ має між людьми за виготовлені для них роботи („джабін“). Між іншими був більший довг за друк протестів проти буллі, з якою прибув до Америки еп. Сотер Ортинський, а яка не визнавала самостійної греко-кат. дієцезії. На внесок п. Лавовського ухвалено, щоб довг „Свободи“ за „Протест проти буллі“ був відписаний, бо цей протест треба вважати загально народним, не тільки акцією самого духовенства, але й усього українського загалу в Америці.

„ШЕРШЕНЬ“ ПЕРЕНЕСЕНИЙ ДО СКРЕНТОНУ

Гумористичний часопис „Шершень“ переніс свою редакцію й адміністрацію з Нью Йорку до Скрентону. Приміщення редакції таке: 439 Норт Шоста вулиця, Скрентон, Па.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“

Йдучи назустріч загальним побажанням читачів „Свободи“ щодо приспіння та унормування пересилки щоденника на поодинокі адреси, Адміністрація рішила поробити всі заходи, щоб зі свого боку усунути всі можливі причини цих експедиційних недочотів. Насамперед рішено приспінити на кілька годин доставку щоденника на пошту так, щоб дальша розсилка поштою на поодинокі адреси передплатників могла відбутись ще в тому самому дні доставки. Це вимагає відповідного приспіння замкнення форм та здачі щоденника на пресову машину.

У зв'язку з цим Адміністрація повідомляє всіх заінтересованих, що в майбутньому всі оголошення будуть приймати до друку тільки тоді, якщо вони будуть доставлені три дні перед датою газети, в якій вони повинні появиться. Це відноситься теж до оголошень Відділу У.Н.Союзу в справі місячних зборів та інших.

При цій нагоді пригадується, що всі подяки, розшуки, повідомлення про сходини, Богослуження та про всі церковні і громадські імпреси, як теж про відкриття клубів, товариств і т. п., належать до платних оголошень і їх тільки під цю умовою будуть поміщувати.

Для нормалізації висилки газети та для швидкого і точного подогодження змін адрес, при повідомленнях про їх зміну треба додати: 1. Подати чітко написану стару і нову адреси; 2. Якщо член У.Н.Союзу, подати число відділу; 3. На покриття адміністративних видатків, зв'язаних з виробом нової адресової плити, треба додати 10 центів.

Точне достосування до цих всіх вимог запевняє заінтересованих точне подогодження справи, передплатникам своєчасну доставку газети, а нашій Адміністрації заощадити зайві кошти і труду.

Адміністрація „Свободи“.

УКРАЇНСЬКИЙ НОВИЙ РІК

10-ТИЙ ВІДДІЛ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО
ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В НЬЮ ЙОРКУ
запрошує усе українське Громадянство на

БАЛЬ-МАЛАНЧИН ВЕЧЕР

який відбудеться

В СУБОТУ, 14. СІЧНЯ (JANUARY 14), 1950
В САЛІ LENOX ASSEMBLY HALL, 254 EAST 2nd STREET,
New York City.

Управа О. Д. В. У.

ЗАХІД ПОДІВЛЯЄ УКРАЇНСЬКИЙ ГЕРОЇЗМ

(Докічення зі сторони 1-шої)

Зерват українців, де вздовж кількох вулиць забувається про південно-німецьке місто. Кімната, що в ній сидимо, вузька і тісна. З великою бідою вміщуються тут двоє польових лікарів, стилі вішак. Звичайно тут мешкають два молоді українці. Двох старшин УПА, що привели свої бойові групи через Польщу і Чехословаччину до Німеччини, щоб доказати західному світові, що спротив за залізною заслоною не вигас. Сьогодні мала кімната переповнена. Прийшли товариші, щоб побачити Оксану, післянку Батьківщини, яка принесла вістки і накази, яка була в дорозі чотирнадцять днів і швидко уникнула всіх небезпек.

— Ви дивитесь на мене, неначе б я була щось особливе, — говорить Оксана ламаюю німецькою мовою. — Я не є ніщо особливе. Я партизан. Одержую доручення і їх виконую. Що в цьому особливого? Мужчини борються зі зброєю проти гітлі: проти німецького, проти російського, проти польського, проти кожного! Я допомагаю їм, як тільки можу. Жінки можуть зробити дещо легше, ніж чоловіки...

Це жодна фальшива скромність, коли Оксана каже, що її партизанство не є нічим особливим. Вона не єдина, що поставила своє життя в гру, щоб удержати зв'язок з Батьківщиною. Біля неї сидять Ренді й Ірена, що прийшли раніше. Вони також пройшли дорогу перед очима польських і чехословацьких поліцистів і не були викриті. Як вони потрапили уникнути контролю і допитів? Всі три усміхаються і мовчать.

Єдина, що залишилася в живих.

Постепенно три жіночі партизани позбавляються своєї повздержливості. Вони представляють, як вони бувають вжиті, щоб допомогти мужчинам у їх боротьбі. Як радистки, телефоністки, санітарки, кухарки і кур'єрки; що вони роками живуть у криївках, у захищених хатах у лісах, у віддалених б'яках домі; що вони лише зрідка приходять до своїх рідних сіл і за кожним разом стають твердішими, коли під час коротких таємних відвідів, бачать, що там сталося.

— Я єдина, що залишилася в живих із моєї родини, — говорить Оксана. — Вони їх побидали, постріляли, повішали: моїх батьків, моїх сестер, усіх моїх родичів. Чому? Бо я партизан. Бо я борюся за свободу моєї Батьківщини...

— Вони? — питаю я. — Хто це такий „вони“?

СПРАЛЕННЯ ПОМІЛКИ

„Запорожесь за Дунаєм“ буде виставлений в Бостон, Масс., в неділю 4 грудня 1949, а не 2-го, як було подане.

— Росіяни і поляки, поліція, таємні і спецвідділи НКВД, властиві гнітелі Краю, — говорить Ірена. — Я також не побачу моїх батьків... Десь у Сибіру одного дня вони помирають. А, може, вже померли...

Жінки і дівчата УПА є у віці між 18 і 30 років. Їх повеліка сформована однаково, не наказом, а спільним пережиттям і спільним завданням. Коли їх питають, вони хвилюючись пригадують. Потім дивляться на одного зі своїх старшин, немов би шукали їх згоду. А потім відповідають коротко і докладно, не висловлюючи ні погодження, ні заперечення.

Марія залишила свою дитину напризволяще.

Оксана оповідає про Марію, жінку одного командира. Вона виконала вже багато відповідних завдань, але це завдання було для неї найтяжче: вона повинна була висвітлити, як український зв'язковий пункт ще існує, чи впау у руки таємної поліції. Марія взяла свою 4-місячну дитину і рушила в дорогу, як жінка, що їде до своїх. Її документи були виготовлені бездоганно. Без перешкод прибула вона аж до міста, аж до дому, аж до помешкання... Перша коротка розмова прозвучала їй, що, щоправда, зв'язковий пункт ще існував, але був просякнутий шпигунами, що давній персонал був під наглядом і що його примушено бути приманою. Марія знала, що вона не зможе вже вийти вільно з дому. Вона втиснула дитину стійковому в руки: „Потримай її хвилину, аж я повернусь“, сказала вона, і замкнула за собою двері туалету. Дитина кричала. Вона прийде, — думав стійковий. — Матері не залишають плачущих дітей напризволяще. Він тримав дитину на руках. Але Марія не вернулася. Вона висконала з вікна і зламала собі ногу. Міцно болючи, втекла вона з непевного міського кварталу. Її страху були відкритою, волілася вона багато кілометрів, без їжі і без помічі для зламаної ноги. Її вист прийшов вчасно. Про дитину вона ніколи нічого більше не довідалася...

Часом жіночі партизани зникають безслідно. В таких випадках вони покинули з життям, або мав місце нерівний бій. Під час Богослуження на захованій у лісі поляні за них відправляють панахиду. Щойно багато пізніше довідуються Командування і товариші, що сталося, — якщо цивільне населення відважиться сказати, або УПА переслухує полонених. Таким способом довідалось Командування також про те, як пройшли останні години одного санітарного бункру.

Цілими днями спецвідділ із 500 вояків шукав за цим бункром. Цілими днями його меш-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗОРГАНІЗУЙМО УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В ДАЛЛАС, ТЕККАС.

В Юстоні, Тексас, є українська громада і вона дає за себе чути. В Даллас є тепер дві українські скитальські родини, а незабаром прибуде сюди 5 до 6 родин. Правдоподібно живе тут дехто з старих українських іммігрантів, а вже напевно знайдуться вони в місті Форт Ворт. Є отже дані, щоб зорганізувати тут українську громаду і втягнути живучих тут українців в українські організаційні ряди. Ще додаю, що тут є багато кращі можливості праці, ніж в східних степах. Проситись усіх українців в Даллас та з околищ, старих і нових емігрантів, звертатись у справі оснування першої Української Громади в Даллас на таку адресу:

ZENON STEFANIW
c/o Y. Hwozdowski
6000 So. Lamar St., Dallas, Texas.

канці не подали про себе жадного знаку. Це не було легко там, де йшло про піклування важко поранених. Врешті, слід у свіжому снігу подав спецвідділові знак. Вояки закликали бункер піддається. Залога УПА це жадання відкинула. 24 години мусіли напасники боротися, щоб могли наблизитися до бункра. Коли дорога стала вільною, не мали обронці вже ні одного набою. Ніхто не міг встановити, хто тоді розлив банку з нафтою. Раптом бункер загорівся. Спецвідділ не міг узяти хочби одного полоненого. Всі мешканці бункру залишилися в глибині. Одні тому, що не могли рухатись, інші тому, бо така була їх вільна воля: 102 важко поранені, 2 лікарі і 5 санітарів — у цьому три жінки.

ОДНОПАРТІЙНІ ВИБОРИ В КОЛЬОМБІ

Богота, Колумбія. — Правляча Консервативна партія реєструє виборців і організації друкує на календарях їх фірму. Ціна одного календаря з переліком 30 п. 12 календарів \$3.00. 25 календарів \$6.00. 50 календарів \$10.00. 100 календарів \$18.00.

● РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Раждється“, у формі книжечки з 60 відповідними віршами. Ціна за дозвіл 60 картки \$1.75. 100 картки \$3.00 з пересилкою.

● СТЕМПОВАНА на канві подушка на канапу, дуже гарний взорець в кількох кольорах \$1.00.

● КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ з найліпшого гірського злля, на недомаганія жоулдкі, лєчїкї і нїрок. Велика пачка коштує 50 ц.

● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорувають тим, що терплять на впертї кашлє, блїз горла і задлху. Пачка коштує 50 ц.

С. О. Д. не висилаємо. Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th ST., NEW YORK 3, N. Y.

ІРИНА АРТИМ
ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ПОЕЗІЯ
в кольоровій окладині
40 поезій. 75 сторін.
Ціна 25 ц.
Замовлення слати до:

„SVOBODA“
P. O. Box 346,
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади належить платити тільки американською валютою.

„МІДЬ ДЗВЕНЯЩАЯ“

(Докічення зі стор. 2-го)

не послухало голосу серця, мало б тепер послухати голосу розуму, що каже йому те саме. Чи не маємо й ми в наших громадських взаєминах слухати, що каже нам серце й роз-

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПІТСБУРГ, ПА. — Вр. св. Івана Хрестителя, від 96, повідомляє, що річні збори відбулись в неділю, 4. грудня, точно в годині 2. пополуудні, в церковній галі при 7 St. & Carson S.S. Всі члени повинні явитись, бо є важкі справи до полагодження. Довгочасні члени мають виринити свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Кожний член повинен привести бодай одного нового члена до У. Н. Союзу. — За уряд: С. Грїб, предс.; Д. Василїк, секр.

ПЕРТ АМБОН, Н. Дж. — Вр. св. Василія Великого, від 168, подає до відомо всім місцевим і позамісцевим членам, що річні збори відбудуться в неділю, 4. грудня, в годині 2:30 пополуудні, в У. Н. Домі, 760 Стрейт ул. Зв'язавши всіх наших членів прийти на час і привести зі собою нових членів, бо наша мета ще не виконана. Пригадуємо, що наш відділ позитав позаду щодо пресоного фонду „Свободи“, тому просимо принести свою жертву на ці збори. На зборах буде річний звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. Довгочасних членів просимо виринати свої вкладки, коли не хочуть бути суспендованими. — За уряд: Д. Гачинин, предс.; Н. Марків, кас.; Г. Вабин, секр.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМА НА ПРОДАЖ
З причини самітності я є примушений продати 80 акрів урожайної землі, модерно обладкований дім на 15 кімнат, 10 акрів лісу, добра дорога, 2 милі від Саратога Лейк, прикладне місце для літнього resortу. Висока місцевість, здоровий клімат, багато людей приїжджає з Нью Йорку на відпочинок. За точнішими інформаціями пишіть до:

W. E. WALLER,
Stillwater, N. Y.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ

на 1950 рік

Чудові Краєвиди, Реалістичні. Свята зазначені червоно, пости зазначені рибкою.

● КАЛЕНДАРІ продаємо, подрібні і гуртовно. Для шпирників і організацій друкуємо на календарях їх фірму. Ціна одного календаря з переліком 30 п. 12 календарів \$3.00. 25 календарів \$6.00. 50 календарів \$10.00. 100 календарів \$18.00.

● РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Раждється“, у формі книжечки з 60 відповідними віршами. Ціна за дозвіл 60 картки \$1.75. 100 картки \$3.00 з пересилкою.

● СТЕМПОВАНА на канві подушка на канапу, дуже гарний взорець в кількох кольорах \$1.00.

● КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ з найліпшого гірського злля, на недомаганія жоулдкі, лєчїкї і нїрок. Велика пачка коштує 50 ц.

● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорувають тим, що терплять на впертї кашлє, блїз горла і задлху. Пачка коштує 50 ц.

С. О. Д. не висилаємо. Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th ST., NEW YORK 3, N. Y.

ІРИНА АРТИМ
ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ПОЕЗІЯ
в кольоровій окладині
40 поезій. 75 сторін.
Ціна 25 ц.
Замовлення слати до:

„SVOBODA“
P. O. Box 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ІРИНА АРТИМ
ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ПОЕЗІЯ
в кольоровій окладині
40 поезій. 75 сторін.
Ціна 25 ц.
Замовлення слати до:

„SVOBODA“
P. O. Box 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

судок? Не шанувати тих видгод, що їх здобувають зв'язане з заанапащенням душі нашої? Пам'ятати, що, навіть заговоривши всіми янгольськими голосами, ми лишимося „міддю дзвенячою“, коли не виховаємо в собі любови до ближнього, поваги до його особи, тої самої, якої вимагаємо до особи своєї?

Бо ж і кожний окремий із нас, пройшовши крізь іспити важкі, зневірившись у досюгочасних методах, що нормують життя, стоїть на тому самому повороті дороги, на якому стояло людство, усвідомивши раптом, що обіцянка зміїва „дорівняєте богам“, яка вклала йому до рук владу, нищить світи й здобувати космос, нерозривно зв'язана з

ПОШУКУВАННЯ

СТЕФАН ГАЦМАН пошукує свого кривого їм. ВОЛОДИМИРА ГАРАСІМІВ, котрий виїхав до Америки в 1932 році і має перебувати в околиці Нью Йорку. Хто знає про нього, або він самий, прошу зголоситись на адресу:

STEFAN HACMAN
14 City Point Court, So. Boston, Mass.

РОЗАЛІЯ САЛІН з села Чарторіс, повіт Стрий, пошукує свого батька КОНРАТ САЛІН, ІВАНА ВЕРЕЖУК і ДМИТРА ЧОРНИЙ. Хто знає про них, або вони самі, нехай зголосяться на адресу:

РОЗАЛІЯ САЛІН,
25 Beach St., Bridgeport 8, Conn.

СТЕФАНІЯ ГРИДИНСЬКА, замужна Мартинюк, з Круківки, пов. Мостиська, пошукує своїх тіточок сестри АННІ ПОЛУЗУК і ТАМОСІНОВИЧ, пов. Мостиська. Останню вичула у Львові, звідки виїхала в 1938 р. до Америки. Хто знає про неї, або вона сама, прошу писати до:

STEPHANIA MARTYNOWYCZ
226 N. Franklin St., Shamokin, Pa.

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

Вони Вас забавлять, розвеселять і пригадують давні веселі часи в старім краю. — Рекорди Гуменюка повинні бути в кожній українській хаті. Самі їх слухайте і хай Ваші діти приймають до української спадщини. — Діти, купіть родинам поличні рекорди, мама, або тато будуть веселі. Замовляйте їх за числами:

- 27401 Стрийська Коломийка. — Гуменюка.
- 27402 Укр. Дів. Коски. — Ой піду, я шікер візер.
- 27399 Коломийка Повітова, (про всі повіти).
- 27397 Кавалер під вуєм. — Вдовина Сон.
- 27396 Весільний баранок. — Чорнобривка.
- 27384 Козак за Дунаєм. — Роза, танець.
- 27383 Весільний візат, часть I. і II.
- 27360 Зацепився ковбасою. — Ти мій короваю.
- 27320 Кавалок грунту. — Пісня наймита (комічна).
- 27318 Канадійська Коломийка. (Дві частини).
- 27351 Радехівська Коломийка. — Питається мати сина.
- 27248 Сумно Мені Сумно. Просяють. — Т. Санстун.
- 27305 Фармерська Коломийка. — Боролота.
- 27304 Шлюбні сироти. — Біла лаяймика.
- 27297 Надвірна Коломийка. — Каміньська.
- 27294 Вальс в горах Карпат. — Перелішня.
- 27257 Аркан. — Гуцульська Коломийка. Співає Т. Санстун.
- 27250 Пісня сироти, часть I. і II.
- 27236 Десять Параграфів. Повоєнна Львовянка. Комічна.
- 27247 Весільні жарти. — Козак з Півдочиськ.
- 27242 Золочівська Коломийка. — Чом дуб не зелений?
- 27228 Багатське весілля, часть I. і II.
- 27219 Чотирнадцятий роком смутний настав (пісня).
- 27218 Танець, полька; з Галичини. Томаса.
- 23197 Козак Завидя. — Метелиця.
- 27071 Чабан Гуцулка. — Гуменюка.
- 27050 Ой вишеньки черешеньки. — Від куточка.

Рекорди до танців Араменка 27251-2-3-4-5-6.

ВСІ ПОВИЩІ РЕКОРДИ НАЙНОВІШОГО ВИПУСКУ

Надходять на всі комбінції, що сами міняють.

Одна рекорда 63 цит. (Ел 25 рекордів за \$15.00 і годині в додатку) Хто бере більше як 10 рекордів, тому самі оплачуємо пересилку. Хто бере менше, присилає 10 центів на кожну рекорду. За рекордами до танців пишіть по каталог. Буваєте в Нью Йорку вступіть до Сурми, або зараз пишіть, щоб Ви мали рекорди на Свєта.

13 ВЕСЕЛИХ РЕКОРДІВ С. ЖУКОВСЬКОГО \$8.00.
1. Забави в столді. 2. Ой не спиться, не лежиться. 3. Ізла на европлі. 4. Як я добрався до Америки. 5. Кажуть люди. 6. На каміно мармурові. 7. Було тай нема. 8. Люлька-файка. 9. Зводили-Толока. 10. Презент з Європи. 11. Пристрій-Лобода. 12. Фальшиві сльози. 13. В день по весіллю.

РЕКОРДИ ДЛЯ КОНЦЕРТУ У СВОЇХ ХАТІ

Альбом Рекордів (3) під управою проф. Завітєвнича \$3.98 (Колія). — Альбом Рекордів (3) Народні Пісні, Кобзарів \$4.00. — Альбом Рекордів (3) Запорожесь за Дунаєм \$3.75. — Альбом Рекордів (10) Проф. А. Кошиця \$11.80. — Альбом Рекордів (12) Хору Думка в Києві \$9.00.

SURMA
11 E. 7th STREET (bet. 2 & 3 Ave's) NEW YORK 3, N. Y.

ПРАЦЯ

ПОТРІБНО ЖІНКИ, до 40 років, шити при футрах. Досвід не потрібний. Години від 9 рано до 6 ввечір.
HARRY KOWERDOWICH
434 East 6th St., New York City
Tel.: SPing 7-3566.

ВПРАВНОГО ЛАЙНОТАЯ-ПІСТА (ВІСНИКА)

зі знанням української і англійської мов та основним знанням друкарського ремесла (праці на лайнотайпі) приймемо негайно на роботу. Тільки кваліфікованих лайнотайпів і з відповідною практикою прохаємо зголоситись до Адміністрації „Свободи“, листом або особисто.

ОТО СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ НА 1950 РІК.

НАЙВІЛЬШИЙ дотепер англійський КУХАР. Обнімає 1,400 сторін друку і 700 ілюстрацій в різних кольорах, познє, в гарній поліотинній оправі. Ціна \$7.50. Найбільший дотепер англійський ЛІКАР. Обнімає 778 сторін друку, сотні різних ілюстрацій, в гарній поліотинній оправі. Ціна \$6.50. Пишіть по наш каталог на адресу:

U. R. KNYHARNIA
Sta. D., Box 182, New York 3, N.Y.

ІВАН БУНКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребання по \$150
також так низький як
ОВСІУГА НАПІКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається вохорошею в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel. MEtrose 5-6577

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Вислати Святочні Картки на Різдво до рідні і знайомих — це старий звичай. Замовляйте отже тепер ці гарні Святочні Картки з українськими різдвяними побажаннями у формі книжечки з ковертою

Ціна одної картки 15 цит., 12 за \$1.50.

Замовлення враз з належністю слати до:

„SVOBODA“

P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

П. С. Щоб оминити опізнєння просимо залучувати моні-ордер разом з замовленням.

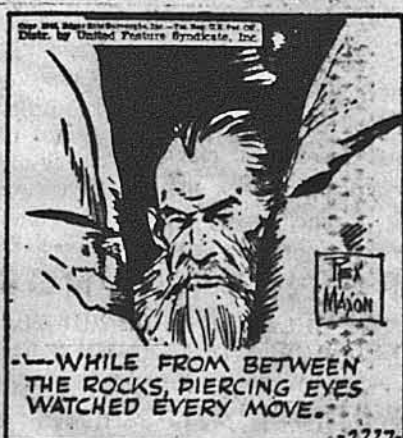
Коли Тарзанове дрантєвє сутно зближалосє до кінця тунелю, біла мряка перемінїласє на скроплєну воду.

Серед дерев на передї мож-на було почути гук спадючих филь водопаду.

З острахом веслував про-відник через бурхливї филь в напрямї скалистого злому.

Та зпоміж скал пригладїлї-сє кожному його руховї бист-рі очі.

ТАРЗАН, ч. 2227. Дивний приглядач.